

# ارزش‌ها و کارکردهای خانواده

حسین داودی

پیامبر در مورد ازدواج چه می‌فرماید؟



ازدواج چیست؟

نقطه شروع بنیان خانواده چیست؟  
تشکیل خانواده  
 نقطه شروع بنیان خانواده، ازدواج است. ازدواج (نكاح) یعنی الهی است که به موجب آن یک زن و مرد در زندگی با هم شریک و متحد می‌شوند و خانواده‌ای را تشکیل می‌دهند. تمایل به تشکیل خانواده و داشتن فرزند در نهاد انسان گذاشته شده و تشکیل زندگی خانوادگی، امری طبیعی و فطری و براساس تشکیل زندگی خانوادگی چگونه امری است؟ نظام خلقت است.

## ارزش‌ها و کارکردهای خانواده

**الف) رشد کمالات انسانی**  
 واحد بنیادین جامعه و کانون رشد و تعالی انسان چه نام دارد؟  
 خانواده واحد بنیادین جامعه و کانون رشد و تعالی انسان است. زن و مرد، همچون دو بخش از یک تصویر زیبا هستند که با ازدواج، یکدیگر را تکمیل می‌کنند. زندگی مشترک با تمام فراز و نسبت‌های مختلف آن، می‌تواند سبب تقویت معنویت و اخلاق پسندیده زن و مرد، مانند صبر، گذشت، تلاش برای کسب روزی حلال، تربیت خود و فرزندان، مدیریت نیازهای خانواده و همچنین ایجاد آرامش در محیط زندگی شود.

رشد کمالات انسانی را توضیح دهید.



### ب) فرزندآوری و تجدید نسل

یکی از مهم‌ترین کارکردهای خانواده در طول تاریخ، فرزندآوری بوده است. فرزندآوری علاوه بر تقویت بنیان خانواده موجب می‌شود که نسل انسان باقی بماند و تداوم پیدا کند. فرزند آوری و تجدید نسل را توضیح دهید.  
با تولد فرزندان، خانواده توسعه می‌یابد و مستحکم می‌شود. به دنیا آمدن فرزندان، موجب نشاط و سرزنشگی اعضای خانواده و دلگرمی پدر و مادر می‌شود. تولد فرزند، برای اعضای خانواده و خویشاوندان برکت‌ها و فواید زیادی دارد. اولین شرط بقای هر جامعه ای چیست؟  
اولین شرط بقای هر جامعه‌ای، جمعیت آن است و بدون وجود جمعیت کافی در یک جامعه، فعالیت‌های آن دچار اختلال می‌شود. در صورتی که جمعیت یک جامعه منفرض گردد، آن جامعه نابود می‌شود و از بین می‌رود.





## فعالیت

۱- در شهر یا روستای شما برای تولد نوزاد، چه آداب و رسومی اجرا می‌شود؟ پرس‌وجو کنید و این آداب و رسوم را با ذکر ارزش‌ها و عقایدی که برای انجام هریک از آنها وجود دارد، توضیح دهید.  
اذان و اقامه گفتن در گوش نوزاد، هدیه دادن

## پ) حمایت و مراقبت

### محبت توسط اعضای خانواده را توضیح دهید.

\* محبت

نیاز به مهر و محبت یا نیاز عاطفی از نیازهای اساسی انسان است. خانواده مهم‌ترین کانون حمایت و مراقبت عاطفی از افراد است.

مهر و محبت والدین به یکدیگر و به فرزندان موجب آرامش در کانون خانواده می‌شود.

بهترین شما کسی است که رفتار او با خانواده اش نیکوتر باشد و من در نیکی به خانواده‌ام بهترین هستم.  
رسول اکرم ﷺ  
سفينة البحار، ص ۴۲۵



### مراقبت توسط اعضای خانواده را توضیح دهید.

\* مراقبت

اعضای خانواده از یکدیگر مراقبت می‌کنند.

نوزاد انسان در آغاز زندگی توانایی برطرف کردن نیازهای زیستی و بدنی خود را ندارد و تا مدت زیادی پس از تولد همچنان ناتوان است. بنابراین، کودک برای ادامه زندگی خود به مراقبت نیاز دارد.

از سوی دیگر، انسان‌ها در دوره سالمندی نیز دچار ضعف و ناتوانی می‌شوند و بدون مراقبت، قادر نیستند خود را به خوبی اداره کنند.



علاوه بر دوره کودکی و سالمندی، در میانه این دوره نیز اعضای خانواده در شرایط مختلف مانند بیماری یا حوادث به مراقبت مهرانه‌بودی متّ از یکدیگر، نیاز پیدا می‌کنند.



### رفع نیازهای مادی رفع نیازهای مادی توسط خانواده را توضیح دهید

اعضای خانواده به خوراک، پوشاس، مسکن و وسائل زندگی نیاز دارند.

یکی از کارکردهای مهم خانواده، حمایت اقتصادی یا رفع نیازهای مادی اعضای خانواده است. رفع نیازهای مادی و اقتصادی خانواده بر عهده سریرست خانواده، رفع نیازهای مادی و اقتصادی خانواده بر عهده چه کسی است؟  
یعنی پدر، است.

زنان نیز از روزگاران گذشته تاکنون، با فعالیت‌های خود در خانه یا خارج از آن، یاری رسان اقتصاد خانواده بوده‌اند.

# زندگانی برابر

«ادب» به زندگی محبت می‌بخشد



کارگردهای خانواده را نام ببرید؟ رشد کمالات انسانی، فرزند آوری و تجدیدنسل، مراقبت و محبت، تربیت اعضای خانواده

ت) تربیت اعضای خانواده تربیت اعضای خانواده را توضیح دهد.

امام سجاد (ع) در مورد حق فرزند چه می فرماید؟

حق فرزند این است که بدانی خوبی و بدی او به تو ارتباط دارد.  
در تربیت و ادب آموزی و خداشناسی او مستولیت داری، باید اورا در محبت و اطاعت خدا کمک کنی و وسائل ایمان و باکی او را فراهم سازی ...

رساله حقوق امام سجاد علیه السلام

هر فرد در جامعه براساس فطرت پاک و الهی متولد می شود و برای آنکه بتواند در جامعه رشد و زندگی کند، باید با عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای صحیح آشنا شده و به عبارت دیگر، شیوه زندگی کردن در جامعه را یاموزد. **یکی از مهم ترین بسترهای تربیت انسان چه نام** خانواده یکی از مهم ترین بسترهای تربیت انسان است و والدین وظيفة مهم تربیت اخلاقی، معنوی و دینی فرزندان را بر عهده دارند. یک خانواده سالم می تواند در دامان خود فرزندانی مؤمن، عالم و پایسند به آداب و اصول اخلاقی تربیت کند. پدر و مادر نیز در جریان زندگی و فراز و نشیب‌های آن، تربیت و تعالی می یابند.



## ○ فعالیت

**مزایای مهد کودک:** داشتن ساختار مشخص، یادگیری برخی مهارت‌ها، برنامه روزانه مناسب برای کودک

**گفت و گو کنید** معايب مهد کودک: جدا شدن کودک از والدین، نداشتن جایگزین، امکان احتمال کودک به بیماری از زندگی به عهده گرفته‌اند. به نظر شما مزايا و معايب مهد کودک‌ها و خانه‌های سالم‌دان حیست؟ چه دلایلی برای نظر خود مزایای خانه سالم‌دان: خدمات مناسب بهداشتی و درمانی، محیط اجتماعی پویا، امنیت دارید؟ **مزایای خانه سالم‌دان:** ترس از تنها بی و مرگ، احساس دوری از فرزندان، زندگی یکنواخت

۳- طبق آیات ۱۷ تا ۱۹ سوره لقمان، لقمان حکیم برای تربیت فرزند خود، جه سفارش‌هایی به او می کند؟ توحید، معاد، نماز، امر به معروف و نهی از منکر، اعتدال در سخن گفتن، راه رفتن و ...

۴- شما چند خواهر و برادر دارید؟ وظایف خواهر با برادر بزرگ تر نسبت به بقیه اعضای خانواده چیست؟ خواهر و برادر کوچک‌تر چطور؟ راجع به آنها در کلاس گفت و گو کنید. بر عهده دانش آموز